

Naročnina mesečna 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeja Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Abbonamenti: Mese 18 Lira. Estero, mese 31.50 Lira. Edizione domenica, anno 34 Lira. Estero 65 Lira. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto. Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCLOVENECC

Bollettino No 1082
La prima armata combatte strenuamente
Una proposta di resa respinta dal generale Messe — 22 apparecchi nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
Schierata ancora sulle posizioni a sud della penisola di Capo Bon raggiunta alla spalla dalle truppe avversarie provenienti dal nord e martellata dall'aviazione la nostra I armata, contro la quale si sono anche feroce frantumati gli attacchi dell'ottava armata britannica, combatte strenuamente con i suoi reparti italo-germanici e contrattacca con indomito valore.
Una proposta di resa, avanzata dal generale Freiberg, è stata respinta dal generale Messe, comandante della prima armata in altre zone del fronte tunisino.
Truppe dell'asse, ultimate le munizioni, hanno dovuto cessare la lotta.
Catania, Marsala, il territorio di Trapani e l'isola di Pantelleria sono state bombardate da formazioni di quadrimotori: notevoli danni a Catania e Marsala.
Colpiti dal tiro delle batterie contraeree otto velivoli precipitarono in mare; due a sud di Catania, uno a Mazzara del Vallo (Trapani) e cinque a Pantelleria; altri 14 apparecchi risultano abbattuti in duelli aerei: nove dalla caccia germanica e cinque da nostri cacciatori.

Le vittime finora accertate delle incursioni indicate nel bollettino odierno ascendono a 150 morti e 300 feriti a Catania, quelle fra la popolazione di Palermo, per il bombardamento del giorno 9 sono saliti a 210 morti e 421 feriti.

Nota al Bollettino nr 1082. Le divisioni inglesi e americane che, dopo lo sfondamento del settore settentrionale del fronte tunisino, si sono spinte sulle strade e sulle piste verso sud per sfruttare il successo e concludere velocemente la campagna africana hanno urtato ancora una volta in un accanita resistenza contro la quale si sono infranti finora tutti gli sforzi. E la prima armata italiana che, accesa di inflessibile spirito combattivo dal generale Messe suo comandante fino all'ultimo fante strenuamente lotta. Serrati su nuove posizioni, animati dalla sola ardente volontà di resistere fino all'ultima cartuccia i combattenti della Libia, del Mareh, dell'Akkari di Tahrana; i combattenti che hanno più volte arrestato e esaurito l'ottava armata di Montgomery hanno inflessibilmente deciso di contrastare fieramente al nemico; fino in fondo, l'ultimo successo. L'avversario ha già inviato parlamentari ad offrire la resa. I parlamentari sono ritornati alle loro linee recando il feroce diniego. L'armata, isolata dal mare senza comunicazioni con gli altri centri di resistenza, mancando di munizioni e di viveri — con acqua scarsa — riceve solo di volontà e di virtù militare ha dato la degna risposta: resistenza ad oltranza. I soldati della prima armata oggi combattono l'estrema battaglia quella dell'onore, la battaglia che non difende città alture o fortezze, ma difende le eroiche tradizioni guerriere della nostra Italia. I combattenti della prima armata offrono soprattutto con sublime dedizione l'ultimo tributo della fedeltà italiana all'Africa: lasciano sul suolo sacro ai nostri destini il cruento pegno del loro sangue generoso: arra sicura dell'immancabile ritorno.

Vojno poročilo št. 1082
Prva armada se hrabro bori
General Messe odklonil predlog za predajo — 22 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:
Se razvrščena na postojankah južno od polotoka Rtič Bon z znatnimi četami ob boku, ki so jo dosegle od severa in obstreljevana z letalstvom, se naša prva armada, proti kateri so se tudi včeraj zlomili napadi osme angleške armade, hrabro bori s svojimi italijansko-nemškimi oddelki in protinapada z neukročeno hrabrostjo.
Predlog za predajo, ki ga je sprejel general Freiberg, je bil odbit od generala Messe, poveljnika prve armade na ostalih odsekih tuniškega bojišča; osne čete, ki jim je pošlo strelivo, so morale prenehati z bojem.
Skupine štirimotornikov so bombardirale Catania, Marsalo, področje Trapanije in otok Pantelleria; znatna škoda v Cataniji in Marsalu.
V morje je padlo osem letal, zadetih od protiletalskega topništva: dva južno od Catanije, eno pri Mazzara del Vallo (Trapani) in pet nad Pantellerijo; nadaljnjih 14 letal je bilo zbitih v zračnih dvobojih: 9 od nemških lovcev, 5 pa od naših lovcev.

Doslej ugotovljene žrtve napadov, navedenih v današnjem vojnem poročilu znašajo 150 mrtvih in 300 ranjenih v Cataniji, žrtve civilnega prebivalstva v Palermo, ki je bil bombardiran dne 9. maja, pa so narasle na 210 mrtvih in 421 ranjenih.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1082: Angleške in ameriške divizije, ki so ob prodoru severnega odseka tuniške fronte pridirale po cestah in potih proti jugu, da bi izkoristile uspeh in naglo zaključile bitko v Afriki, so se enkrat zadele ob žilav odpor, ob katerem so se doslej zlomila vsa sovražna prizadevanja.
Italijanska I. armada, prežeta z neuklonljivim borbenim duhom, ki preveva prav vse od generala

Boji ob Kubanju in pri Lisičansku

Na ostalih predelih je dan potekel mirno — Močni letalski napadi na sovražne postojanke

Hitlerjev glavni stan, 12. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:
V Tunisu se nemško-italijanske čete bore v gorah na obeh straneh Zaghuana proti od vseh strani z najmočnejšimi silami napadajočemu sovražniku z zadnjo odločnostjo. Sovražnikovi napadi so bili deloma v protinapadih zavrnjeni z golim orožjem. Vse pozive za predajo so odklonili, ki še imajo municijo in prehrano, do zdaj odklonili.
Na vzhodnem bojišču je potekel dan razen

krajevnega bojnega delovanja ob kubanskem mostišču in na prostoru pri Lisičansku v splošnem mirno. Letalstvo je podnevi in ponoči z močnimi silami obstreljevalo izhodiščne postojanke v sovražnikove čete ter letalska oporišča in železniške cilje.
Na obalnem področju Sicilije so sestrelili nemški in italijanski lovci ter protiletalsko topništvo 22 sovražnih letal.
Pri presenetljivem dnevnem letalskem napadu

iz nizke višine na pristaniško mesto Great Yarmouth na vzhodni obali Anglije so bila dosežena znatna razaranja. Eno lastno letalo je pogorelo.

Berlin, 12. maja. AS. Dodatek k včerajšnjemu nemškemu vojnemu poročilu pravi, da je bilo na vzhodnem bojišču in zlasti na kubanskem mostišču onespodobljenih 159 sovjetskih tankov. Mnogo nadaljnjih sovražnih tankov je uničilo nemško letalstvo. Nemško letalstvo je tudi včeraj brez prestanka bombardiralo in obstreljevalo sovjetske divizije, ki napadajo nemške postojanke na kubanskem mostišču. Na raznih odsekih tega bojišča so bile bombardirane pomembnejše sovražnikove železniške zveze in postaje kakor Batajsk, Jelee, Sigrin. V Barentskem morju so nemške podmornice potopile 500 tonsko sovjetsko trgovsko ladjo. Sovjeti so izgubili skupno 42 letal. Na vzhodni angleški obali pa so nemška hitra bojna letala včeraj zjutraj bombardirala vojaške cilje v pristanišču Greath Yarmouth.

Svetovni tisk občuduje junaške osne borce v Afriki

Tokio, 12. maja. AS. »Izreči moramo svojo globoko hvaležnost italijanskim in nemškim častnikom in vojakom, ki so vzdržali šestmesečni junaški boj v Tuniziji, kar je omogočilo Japonski, da se je morala boriti v manjšimi težkimi na Tihomorskem bojišču.« je povedal v listu »Asahi« vojaški kritik Saito. Člankar poudarja, da so osne sile v celoti izpolnile poslanstvo, ki jim je bilo v Tuniziji poverjeno, ker so za pol leta ohranile nasprotnika in omogočile, da se je do konca izvedla in ojačila obramba evropske celine. Saito omenja na koncu, da so bile izgube Angležev in Amerikancev velikanske.

Madrid, 12. maja. s. »Malo je zgledov tako vzvišene junaštva v zgodovini, piše list ABC, kakor smo jih opazili v srčitem odporu italijansko-nemških čet, ki so najprej branile Tunis od hiše do hiše, nato se pa borile še naprej proti nasprotniku, ki je imel veliko premoč v orožju in ljudeh. List potem poudarja veličastno moralno italijanskega naroda, ki občuduje svoje tuniške junake. Ti so ponovili legendarna dejanja iz Amba Alagija, Giarabuba in Gondarja. Italijansko ljudstvo si utrjuje duha in pripravljajo orožje za nove spopade, trdno odločeno, da se bo borilo do končne zmage. List »Arriba« piše, da je le ogromna premoč Angležev in Amerikancev zmogla junaštvo osnih čet in spretnost njihovih poveljnikov. Os v Afriki ni bila premagana. Italijansko ljudstvo, ki si je v svesti te velike resnice, pričakuje, da se bo tja vrnilo.

Buenos Aires, 13. maja. s. List »Pampero« objavlja pod velikim naslovom in s posebnim poudarkom dopis svojega berlinskega dopisnika kapitana Munterja, ki razpravlja o geslu Fridrika Velikega: »Za zmago v vojni je treba znati žrtvovati tudi kakšno pokrajino« in razlaga v jasni sintezi razloge za odpor Italijanov in Nemcev v Afriki. Člankar dalje zatrjuje, da se je Nemčiji posrečilo preprečiti, da bi hkrati s sovjetsko zmislo ofenzivo prišlo do angleško-amerikanskega vdora v Evropo. Po drugi strani pa so izgube Angležev in Amerikancev v Afriki

mного večje kakor pa izgube Nemcev in Italijanov. Nemčija in Italija, pravi končno argentinski častnik, sta lahko ponosni na vedenje svojih čet v Afriki, ki so v najtežavnejših okoliščinah izpolnile svojo dolžnost.

Angleži in Amerikanci pozivajo k previdnosti

Prava vojna se šele začela in bo nudila združenim narodom razočaranja

Rim, 12. maja. AS. V novem razdobju sredozemsko-evropske vojne Angleži in Amerikanci ne morejo računati na dva čimla, ki sta jim omogočila afriški uspeh: izredno premoč v sredstvih in sodelovanje odpuščenih francoskih generalov, ki so Angležem in Amerikancem odprli vrata v Afriko ter jim dali na razpolago obširno stanovansko, gospodarsko in vojaško organizacijo.

Vojna je vse prej ko končana in sovražna propaganda svari k previdnosti, čeprav po dolžnosti prepeva zmagovalne himne. V resnici pa se prava vojna v svojem bistvu zdaj šele začela, in bo nudila združenim narodom še bridka razočaranja. Vojaški kritik »Timesa« piše, »da je največji problem vdora na evropsko celino problem trgovske mornarice.« »Daily Telegraph« pa piše, da »se mora smatrati borba v Tunisu le za enostavno predigo k večjim dogodkom.« »News Chronicle« se po zaključku tuniške bitke nadeja »najstrahotnejših nastopov v celi vojski.« — »Daily Herald« svari, da se ne gre za končno poglavje vojne.

Dočim je za Anglosase nujno delati hitro, pa vendar vedo, da ne bodo naleteli na nepravilne osne obrambne in napadalne sile. V Sredozemlju se še nahaja italijanska mornarica in italijansko letalstvo; obe vrsti orožja sta sposobni za velika dejanja. Spomniti se je treba, da je italijanska mornarica v tej vojni že potopila 1.234.951 ton trgovskega ladjevja kakor tudi 167.974 ton vojnega ladjevja večinoma v Sredozemlju.

Najvišje odlikovanje maršalu Rommelu

Führer je po bitki pri Gabesu zahteval, naj se vrne v Nemčijo in poskrbi za svoje zdravje

Hitlerjev glavni stan, 12. maja. AS. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil poroča: Ko so meseca oktobra 1942 Angleži začeli s svojo veliko ofenzivo na postojanke pri El Alameinu, je bil maršal Rommel v Nemčiji. Dolgo bivanje v Afriki je zelo škodovalo njegovemu zdravju spriču dejstva, da mu niso mogli nuditi zdravniške nege, s katero so vse do tedaj odlašali. Ko je z afriškega bojišča prispela novica o angleškem napadu, je maršal navzlic temu, da so mu zdravniki odsvetovali, ustavil zdravljenje, ki je z njim jedva začel, in se takoj vrnil v Afriko. Po angleško-amerikanskem izkrcanju v francoski Severni Afriki, se je bivanje maršala Rommela pri njegovih četah, ki naj bi bilo le začasno, znova podaljšalo. Pod stalnimi napadi dosti močnejšega sovražnika je maršalu Rommelu uspelo umakniti armado tja do Tunizije s takšnim

umakalnim premikom, ki bo v vojni zgodovini zapisan za zgled.

Ker se je maršalovo zdravstveno stanje čedalje bolj slabšalo, je Führer v popolnem soglasju z željo, ki jo je izrekel Duce, sklenil zapovedati maršalu Rommelu, naj se, čim bodo dosežene postojanke pri Gabesu, takoj spet vrne v Nemčijo, da poskrbi za zdravje, kar je bilo že tako zelo potrebno. Dne 11. marca 1943 je Rommel prišel v Führerjev glavni stan, kjer je v znak priznanja za izredne zasluge, ki si jih je bil pridobil v bojih v Severni Afriki, prejel od Führerja odlikovanje hrastovega lista z meči in briljanti k viteškemu križu reda železnega križa.

Zdravstveno stanje maršala Rommela se zdaj boljša. Čim bo povsem okreval, mu bo Führer dal novo nalogo.

Poljaki vztrajajo v protiboljševiški gonji

Sovjetom gre na živce poljski odbor v Bagdadu

Stockholm, 12. maja. Obtožbe sovjetskega zunanjega komisarja Višinskega proti poljski vladi so znova razvnele polemiko med Sovjeti in Poljaki. Angleški tisk ji znova posveča mnogo pozornosti.

Nekateri listi pravijo, da se niti Sikorski niti Stalin še nista zavedla, da se igrata z ognjem ne le kar se tiče Poljske in Rusije, mar-

Messeja, njenega poveljnika, do zadnjega pešca, se junaško bori dalje. Zaprti na novih postojankah in prežeti z edino željo, da se upirajo do zadnje krogle, so se bojevniki Libije, Maretha, Akkarita in Takruna, bojevniki, ki so večkrat ustavili in izžepali 8. armado Montgomeryjevo, odločili, da nudijo sovražniku ponosen odpor do konca, da poslednjega uspeha.

Nasprotnik je že poslal parlamentarce s ponudbo za predajo, toda ti so se vrnili v svoje črte, nesebe ponosno odklonivši. Armada, odrezana od morja, brez zveze z drugimi središči odpora, ob pomankanju streliva, živil in vode, je polna samovolje in vojaške vrline. Dala je vreden odgovor: odpor do zadnjega diha.

Vojaški I. armade danes bijejo zadnjo bitko. To je bitka za čast, bitka, ki ne brani mest, višin ali trdnjav, marveč junaška bojna izročila naše Italije. Bori I. armade doprinašajo predvsem z najglobljo vdanostjo zadnji dokaz italijanske zvestobe v Afriki; na tleh, ki so posvečena po naših usodah, zapuščajo krvavo poročilo svoje plemenite krvi, zagotavljajoč, da se bodo prav gotovo vrnili.

več celotne stvari zaveznikov. Isti listi, ki sicer skušajo spor pomiriti, pripominjajo k obtožbi Višinskega, da se bo vlada Sikorskega uprta ustanovitvi poljske armade v Rusiji, ki naj bi se borila skupno s Sovjeti, kakor tudi napadu na uradniške poljskega poslanstva v Moskvi, ki da so vohunili v škodo Sovjetske zveze. Nekateri londonski listi pišejo o »skrivnostni taktiki Moskve«, ki nekaj časa daje videz možnega zblizanja s Poljaki, pozneje pa zopet pogloblja prepada. Molotovljevi izjavi, ki so jo smatrali za kľofuto poljski vladi v Londonu, je sledila osladna Stalinova izjava »Times«-ovemu dopisniku, kjer pravi, da si Rusija želi »močno in neodvisno Poljsko«. Zdaj pa je prišla izjava Višinskega, ki je znova prilila olje na žerjavico. Zakaj se poslužuje Stalin te skrivnostne taktike? Ali je to nova živčna vojna za zlom Sikorskega in za doseg želenih žhte? Tisti, ki si stavijo to vprašanje, pravijo, da niti ni mogoče odgovoriti niti trdilo niti nikalno. Govornik begunske poljske vlade v Londonu je včeraj izjavil, da se Moskva moti, če misli, da bo Sikorski popustljiv. Neva anglosaška agencija pa bi rada prepričala nevtralne države, da ni res, da bi angleška vlada mešetarila s Sovjeti na škodo Poljske, kakor tudi ni res, da bi pritiskala na Sikorskega in da končno ni res, da bi Churchill vrgel v morje »atlantsko karto« ter prodal Sovjetom Poljsko in baltske države. Da bi dali temu poročilu še večji videz resničnosti, so razširili po Londonu glasove o fantastičnem vojaškem načrtu, ki da predvideva letalski vdor na

Sovjetska ofenziva ob Kubanju ne napreduje

Berlin, 12. maja. Po poročilu moskovskega radia je Stalin po proglasitvi obsednega stanja za vse sovjetsko železniško osebo dal zapreti vse člane železniškega ravnanstva kakor tudi veliko število inženirjev, dodeljenih železniški službi.

Moskovski radio ni navedel razlogov za ta drakonski ukrep, lahko pa ga je uganiti: rdeči diktator je očitno nezadovoljen z opravljanjem železniške službe v Kavkazu, kjer niso pravočasno popravili škode, ki jo je povzročilo nemško letalstvo, tako da sovjetsko poveljstvo ni moglo s potrebnimi silami izvesti ofenzive proti sovražniku na Kavkazu.

Nemška organizacija Todt in železnižarska organizacija pa sta zadnje mesece izvršili velikansko delo: preuredili sta železniške tise vseh važnejših prog na normalni tir, tako da bodo lahko dovažali novo gradivo iz srednje in vzhodne Nemčije neposredno na bojišča, ne da bi ga bilo treba prelagati v druge vagon, pripravne za široki tir, kakor preje. S tem bo prihranjenega mnogo časa, pa tudi mnogo dela. (Le Ultime Notizie)

Konferenca v Kairu ni uspela

Ankara, 12. maja. AS. Po poročilih, ki so prišla iz Egipta, doslej ni rodila nikakega uspeha gospodarska konferenca angleških zastopnikov iz Srednjega vzhoda, ki jo je organiziral v Kairu Casey, posebni angleški odposlanec za te kraje. Urediti je namreč treba vprašanje prehrane, ki se vedno slabša. Čeprav so angleški zastopniki ter člani vlad po državah Srednjega vzhoda objavljali poročila o dobrih žetvah, se je vendar iz razprav na tej konferenci videlo, da je pomladansko deževje v večini držav posevkom zelo škodovalo. Zastopniki Londona in Washingtona so zahtevali, naj se države Srednjega vzhoda odpovedo žitu iz Anglije in Amerike, ker tam morajo vse zaloge hraniti za vojaške potrebe. Edina pomoč, ki jo lahko nudijo, so večaki, katerim bo zaupana naloga gospodarske organizacije teh držav za izboljšanje njihovih žitnih pridelkov.

Sorodnik Sikorskega med katinskimi žrtvami

Budimpešta, 12. maja. »Pester Lloyd« poroča, da je med katinskimi žrtvami tudi nečak predsednika emigrantske vlade Sikorskega, mornariški poročnik Sikorski.

Stalinova igra

Ankara, 12. maja. AS. Judovska agencija poroča iz Jeruzalema, da je med 50.000 poljskim državljanji, katerim je Stalin dovolil odhod v dežele Srednjega vzhoda, 40.000 Judov. Ni težko uganiti nagibov, ki so dovedli Moskvo do tega. Tiste Poljake, ki bi utegnili pomeniti resno nevarnost, kakor 12.000 častnikov ter na tisoče otrok in nejudovskih Poljakov so pobili in njihovi sonarodnjaki v Londonu se zama trudijs s poizvedovanjem, kaj je z njihovo usodo. Za boljševike pa ni bilo nevarnih 40.000 poljskih Judov, ki so že po svojem internacionalizmu anarhisti in boljševizirani. S tem je hotel Stalin ubiti dve muhi na en mah: poslati v svet dobre propagandiste boljševizma, istočasno pa pokazati, kako plemeniti in nepristranski je do Poljakov.

Poljsko in ta naj bi omogočil Amerikancem in Angležem, da bi se po potrebi tudi s silo uprli Stalinovim načrtom.

Izvedelo se je iz Bagdada, da je bil tamkaj ustanovljen poljski odbor z nalogo, ugotoviti usodo poljskih državljanov, ki jih je aretirala sovjetska policija leta 1939-40, ko je imela Sovjetska Zveza začasno zasedeno vzhodno Poljsko. Angleške oblasti na Srednjem vzhodu so dobile ogorčen protest sovjetske vlade, ker so dovolile ustanovitev tega odbora. (Piccoli)

